Introductie

Daar is ie dan, de eerste nieuwsbrief van 2023, het jaar waarin Levend Erfgoed het landelijke thema van de Open Monumentendagen is. De leden van het lokale comité hebben niet stil gezeten, het programma voor de openingsavond op woensdag, 6 september a.s. is rond. Eigenaren en beheerders van monumenten die in het weekend van 9 en 10 september a.s. hun deuren open zetten voor een geïnteresseerd publiek, beraden zich over de invulling van het thema. Hieronder leest u er meer over.

Landelijk thema 'Levend Erfgoed'

Voorzitter Han van der Lans verwoordde het zo in het eerste verhaal uit een reeks dat in februari j.l. in de drie edities van het huis-aan-huisblad Contact verscheen:
"Bronckhorst is rijk, zo niet schatrijk aan erfgoed en tradities die van generatie op generatie worden gekoesterd. Denk hierbij aan molenaars, klompenmakers, volksdansers, muzikanten, beheerders van oude boomgaarden, schutters, bielemans, fokkers van oude dierenrassen, beoefenaars van oude ambachten en boeren… En niet te vergeten: het dialect, een eigen taal die volop leeft en steeds meer in de belangstelling staat, ook bij jongeren."

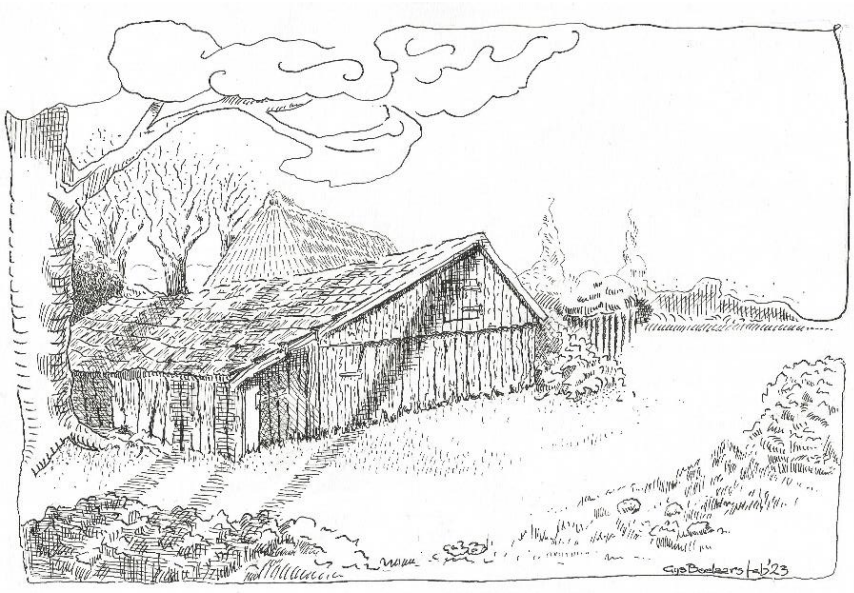

Een welhaast vergeten schuur aan de Menkhorsterweg in Hengelo, slechts wat planken en een verzakt dak. Maar als die schuur zou kunnen praten …

De kermis in het stadje Bronkhorst en dan met name de rol die de bielemans daarbij spelen, werd belicht in het volgende verhaal, gepubliceerd in maart j.l.:

"De geschiedenis van de schuttersgilden gaat terug naar de dertiende eeuw. Zij verdedigden de stadsmuren en waakten over de openbare orde. Ingelijfd waren bielemannen (in Oost-Nederland bielemans genoemd), die zoals het woord al zegt, een bijl meedroegen om de weg voor de schutters vrij te maken van obstakels."

Johan Mennink, geboren in Bronkhorst, woonachtig in Baak en in beide kernen bieleman.

Van een andere orde, maar zeker te scharen onder de noemer Levend Erfgoed, is het verhaal van Aart Mudde, bestuurslid van OMDB èn imker. In april verscheen zijn verhaal in Contact.
"Al in de Middeleeuwen hielden boeren en landarbeiders bijen voor de bevruchting van hun gewassen en fruitbomen. Bovendien leverden de bijen andere nuttige producten. Honing werd niet alleen gebruikt als zoetstof en krachtbron, maar ook als geneesmiddel en conserveringsmiddel. En ook nu nog wordt honing gebruikt in de wondgenezing. Bijenpollen gelden als natuurlijk "superfood", rijk aan eiwitten, mineralen en vitamines. Bijenwas heeft tal van toepassingen: van grondstof voor vernis tot boenwas en kaarsen."

"Deze kunstig gevlochten korf verbeeldt Sint Ambrosius, de beschermheilige van de imkers. Zijn mond en navel zijn als uitsparingen in het gevlochten stro aangebracht en dienen als vlieggat voor de bijen. Volgens de legende streek er een zwerm bijen op zijn lippen neer toen hij als baby in de wieg lag. De bijen druppelden honing in zijn mond en zijn vader zag hierin een teken voor de toekomstige heiligheid van zijn zoon."

Afgelopen maand werden in Contact de molens in Bronckhorst als levend erfgoed in de schijnwerpers gezet:
"Een mooi voorbeeld zijn de molens die herinneren aan tijden dat boeren er graan brachten, molenaars het tot meel maalden en bakkers er brood van bakten. Zo ging het eeuwenlang, vele generaties groeiden op tussen de draaiende molens en zagen de molenaars aan het werk."

Alle Bronckhorster molens hebben bijzondere verhalen en herinneringen die blijven voortleven als levend erfgoed.

Op onze website https://openmonumentendagbronckhorst.nl/nieuws/ zijn alle verhalen (nogmaals) te lezen.

De publicaties krijgen overigens steeds een vervolg in een uitzending van het programma Achterhoek Totaal op Radio Ideaal. De schrijvers ervan worden 's avonds op de dag van publicatie geïnterviewd door Yvonne Hofman om (nog) meer te vertellen over 'hun' onderwerp.

Openingsbijeenkomst Open Monumentendag Bronckhorst

Voorafgaand aan het Open Monumenten-weekend wordt **op woensdag, 6 september a.s.** een openingsbijeenkomst gehouden in de Remigiuskerk in Hengelo, ook dit jaar de hoofdlocatie van Open Monumentendag Bronckhorst.

Traditioneel is er de uitreiking van de **Monumentenprijs**. De in 2019 door de gemeente Bronckhorst ingestelde prijs gaat naar een pand of object dat het afgelopen jaar fraai is gerestaureerd of waaraan groot onderhoud is gepleegd. De prijs bestaat uit een geldbedrag van 250 euro en een pentekening van het winnende monument, uitgereikt door verantwoordelijk wethouder Wilko Pelgrom.
Voor informatie over de genomineerden: https://openmonumentendagbronckhorst.nl/nieuws/.

'Beleef de Achterhoek met Gijs Wilbrink' is het volgende onderdeel van het programma van die avond.

Foto: Keke Keukelaar

Te gast is Gijs Wilbrink, schrijver van De Beesten. Zijn debuutroman werd verkozen tot winnaar van het beste Boek van Achterhoek en Liemers 2022. De landelijke pers omschreef zijn verhaal als 'intimiderend goed' en beloonde het met vijf sterren.
Een beruchte familie, en dan met name de vrouwen, spelen de hoofdrol in De Beesten. De Achterhoek wordt dan wel niet bij name genoemd, maar streekbewoners zullen diverse locaties bekend voorkomen. Aan de hand van beelden van die locaties zal Gijs Wilbrink worden gevraagd zijn roman toe te lichten. Na afloop wordt een drankje geserveerd en zal Gijs Wilbrink zijn boek voor u persoonlijk signeren.

Muzikaal wordt de avond met zang en gitaar opgeluisterd door Stefan van den Bergh. De toegang is gratis, de inloop vanaf 19.30 uur. Aanmelden is gewenst via info@openmonumentendagbronckhorst.nl.

Programma 9 en 10 september 2023

De projectleiders binnen OMDB hebben nieuwe deelnemers aangedragen. Wij stellen ze graag aan u voor.

De Remigiuskerk aan de Dorpsstraat in Steenderen (de afbeelding is uit circa 1950). Nu het weekend van Open Monumentendag dit jaar niet samenvalt met de Steenderense kermis, is de kerk op beide dagen open voor publiek.

De boerderij en hooiberg aan de Galgengoorweg 11 in Vorden. Deze voormalige boerderij is gebouwd in het midden van de 19e eeuw. De bewoners laten het erf en de boerderij zien.

Boerderij Koskamp aan de Sekdijk 1 in Vorden.
De boerderij heeft weliswaar niet de status van monument, maar een rietdekker geeft er een demonstratie in het kader van Levend Erfgoed.

Foto: Oud-Vorden

Landgoed de Wiersse is befaamd om de wonderschone tuinen. Regelmatig zijn deze tegen een kleine vergoeding te bezoeken, ook tijdens het Open Monumentenweekend, onderhoud is immers kostbaar. Maar de Grote Zaal in het kasteel is dit weekend gratis opengesteld. Deze Victor de Stuerszaal heeft wanden van goudleer, gemaakt rond 1700. Ook de wandtapijten, schilderijen en meer zijn van hoge kwaliteit.

Een (voorlopig) overzicht van deelnemende monumenten vindt u op onze website https://openmonumentendagbronckhorst.nl/open-monumenten/.
Zij zullen in het Open Monumenten=weekend (weer) trots de welbekende vlag hijsen.

Nieuw zijn de bordjes met een **QR-code**, die bij alle deelnemende monumenten worden geplaatst.
Even scannen met de telefoon en de bezoeker krijgt via diverse links informatie over het betreffende monument.

Op de OMDB-hoofdlocatie 2023, de Remigiuskerk in Hengelo, zal het op zaterdag, 9 en zondag, 10 september a.s. bruisen van de activiteiten, het programma is nagenoeg rond.
In de volgende nieuwsbrief vertellen wij u daar meer over.

Wilt u Bronckhorst spelenderwijs beter leren kennen?

In onze nieuwsbrieven is regelmatig aandacht besteed aan het Monumentenspel dat dagelijks vele honderden spelers telt. Iedere dag 10 vragen, 10 foto's met daaronder 3 keuzemogelijkheden en dan zien hoe goed je de monumenten in Bronckhorst kent. Op naar de 10 punten!

Regio8, een lokale omroep die onder andere via radiozender Optimaal FM en televisie uitzendingen verzorgt, heeft het Monumentenspel opgepikt. Inmiddels zijn er opnames gemaakt om het spel nog breder onder de aandacht te brengen.

Speelt u het spel al?
Via de Facebookpagina's "Je bent een … als …" en onze eigen website https://openmonumentendagbronckhorst.nl/spel/ is het spel te bereiken.
Voegt u zich bij de honderden spelers, die dagelijks proberen de fel begeerde 10 punten te behalen?

Voor nu: dank voor uw aandacht.
Het beloven dit jaar weer mooie Open Monumentendagen te worden.

Open Monumentendag Bronckhorst 2023 wordt mede mogelijk gemaakt door:

Hoofdpartners

Hengelo (GLD) Slotboom Tweewielers

Hengelo (GLD) Eetcafé Jansen & Jansen

Vorden Friso Woudstra Architecten BNA

Steenderen Boerman Kreek Architecten

Hummelo De Gouden Karper

Vorden Grand Café het Meestershuis

Hummelo Timmer- en Aannemersbedrijf De Vries

Hengelo (GLD) Gemeente Bronckhorst

Hengelo (GLD) Golfclub 't Zelle

Amersfoort Nederland Monumentenland

Vorden Smederij Oldenhave

Hummelo Proeflokaal De Preinerei

Partners

Almere SenS Online Solutions

Baak Bouwbedrijf Weijman

Doetinchem Mudde-coaching

Drempt Slaapspecialist

Hengelo (GLD) Gerrits Makelaardij

Hengelo (GLD) Hotel Leemreis

Hummelo Home Sweet Home & Garden

Hummelo Huys 1810

Hummelo IJsboerderij De Steenoven

Hummelo Schildersbedrijf De Kastert

Hummelo Spar Hummelo

Laag-Keppel Kunst of Art

Laag-Keppel Ryan's

Laag-Keppel Zorghotel De Gouden Leeuw

Lichtenvoorde Achterhoek Nieuws

Steenderen ARCI Hypotheken, verzekeringen en makelaardij

Steenderen Derksen Administratie & Belastingadvies

Toldijk Bouwmarkt De Tolbrug

Toldijk Tuincentrum Welkoop

Van der Lans Antieke Kroonluchters

Vorden Aannemersbedrijf Ruiterkamp

Zelhem Firimass RegioBank

Zelhem Notariskantoor Blankestijn

Zelhem VGRM Accountants & Belastingadviseurs

Zelhem Wolfers-Event